

A galambraj

SZÁVAI ATTILA

Vasútállomás.

Mielőtt elindult a peronra, a bakter sokáig nézte a forgalmi iroda falára kitett nagyméretű fényképet, amin az állomást felülről nézve mutatta a fotós. Madártávlatból. Ebből a távolságból úgy festett a kisvárosi pályaudvar, mintha csak egy játékvasút lenne valamely nagy játékboltban, ahol vélhetően van még játék-buszpályaudvar, játékvallások, játéklakótelep, játékpolitika, játékinfláció, játékházak, játékból filozófiai törvényszerűségek és nyilvánvalóan: játékmenetrendek, játékbakterokkal, azokban játékeletekkel, játékhálókkal.

A pirkadat lassan öntötte fényeit a városra, mintha nem szeretne volna, hogy eljőjön a saját ideje. Füstös arany kúszott az épületek közé.

A bakter is érezte ezt, aki az állomás épülete elé gyalogolt ki. Késett a nemzetközi és ilyenkor mindig idegesség kerítette hatalmába, percenként nézte az óráját, mintha az idő is lassabban telne, akár egy vödör hideg malterba ejtett csörgőóra. Az ötvenes, köpcös férfi két óránézés között a távoli kanyart bámulta, hogy mikor bukkan már fel a szerelvény. Az ébredező város hajnali morajlása lágy, de nem éppen tiszta lepelként borult a sínek és az állomás omladozó melléképületei fölé. Macska szaladt át a síneken, mintha valami megriasztotta volna. A bakter kabátzsebéből zsömlét vett elő, majszolni kezdte, kellett valami a gyomrába, nem bírta az idegességet. Az utóbbi időben gyakran gondolt arra, hogy talán nem kellene magára vennie minden ilyet, mint a hajnali teher negyedórás késése, ő aztán igazán nem tehet róla. Ahogy bámészkodott, a kanyar fölött megakadt a szeme, kicsit elidőzött a napkelte furcsa fényeiben. Mintha egy különös erő visszafogná a nap első sugarait, jutott eszébe. Ha egy költő látta volna ezt,

aki a restiből kifelé jövet szembesült volna ez égi jelenséggel, olyakat írt volna a pultnál kapott blokk hátuljára (elől egy kávé és egy doboz cigi ára), hogy „recsegve kelt fel a nap”. Ám költő egy sem volt az épület előtt. A bakteron kívül csak néhány hajnali utas várakozott a peronon. A napkeltével nem foglalkoztak, őket inkább a reggeli újsághírek érdekelték, mint a világ lírában való megfogalmazása. Így voltak tehát, plusz a néhány kóborkutya és a két hajléktalan, akik ugyan szintén megdobogtathatták volna egy hajnali költő szívét és szellemét, de hajnali költők még csak nyomokban se voltak fellelhetők. Lírátlanul kelt fel tehát a nap, úgy húzta fel lassan magát a távolba vesző sínpárok fölé, mint egy nyugalmazott tornatanár.

A távoli kanyarban, a sínek közt feltűnt egy csapat suhanc, akik a közeli szórakozóhelyről közelítettek az állomás felé, némelyikük közvetlenül a sínek mellett, míg mások a sínek között. Egy lány, két fiú. Ez még inkább feldühítette a baktert, miért nem mennek a töltés melletti gyalogúton. Meg, hogy ezek a mai fiatalok mennyire lusták, nem is szórakozni járnak ezek péntekéjszakánként a hangos szórakozóhelyekre, sokkal inkább: csoportosan unatkozni. Mikor itt tartott a bakter, az egyik vasúti melléképület elől felszállt egy madárraj. Galambok. A vasutas arra gondolt, unatkozhatnak-e a madarak, meg, hogy vajon milyen parancsnak engedelmessé válnak, mikor szinte egyszerre váltanak irányt repülés közben. A bakter nem látta pontosan, hogy milyen madárraj repült fel, csak a távoli madártesteket látta, a távoli szárnyak csapdosását. Amit viszont furcsállt, hogy egy helyen, egy időben ennyi szárnyas, az hogy lehet. Biztos párzási idő van, gondolta. Fél perccel később felsejlett a távolban a várt szerelvény, arra figyelt.

A tehervonat 42 éves mozdonyvezetője nem érezte jól magát. Egy ideje ülni sem volt kényelmes neki, felállt a kényelmes vezetői ülésből és állva irányította vezette a szerelvényt. Próbált nagyokat lélegezni, minél több levegőt gyomorba szívni. Ez általában be szokott válni. Gyomortájékon valami órák óta tartó kellemetlen érzés motoszkált benne. Nem fájdalmasan, de jól érzékelhetően közölte magát valami kellemetlenség a testében. Először arra gondolt, talán a nemrég megivott nagy bögre török kávé, de mivel évek óta ivott ekkora adagokat gond nélkül, hát hamar elvetette ezt. Kinézett oldalt, az előváros fák közé rejtőzött épületeit figyelte, ahogy elvonultak a mozdony ablaka előtt. Mennyire más ez itt, mint odahaza Szegeden, jutott eszébe. Aztán arra gondolt megint, hogy gyerekkori álma valósult meg a mozdonyvezetéssel, hogy mennyire szerencsés ember is ő. Erre a gondolatra enyhült kissé a kellemetlen hasi érzés, eszébe is jutott hamar, hogy jó lenne elszívni egy cigarettát. Aztán meglátta a közelben felrebbenő galambokat (60-70 darab egyedre tippelt) és arra gondolt, vajon mi lehet az az erő, ami egy repülő madárrajt összehangol. Ami miatt nem esik szét egyedekre a repülő raj, hanem eleven felhőként úszik a levegőben. Aztán a gondos fékezési művelet előkészítése közben apjára gondolt, aki

sportgalambokat tartott és rendre vitte haza az országos verseny dobogós helyezéseit, kiállítási díjakat. Ilyenkor mindig ünnepi ebéd készült. Sokat hallott arról, hogy a galambok a régi korokban a szeretet és természetfeletti fogalmak jelképeként szerepeltek. Apjától örökölte magas termetét, jó étvágyát, a madarak szeretetét, vastag szemöldökét, rossz alvási szokásait és korpásodási hajlamát. Az otthoni galambokra gondolván egészen enyhült a kellemetlen érzés, innentől csak a fékezés műveletre koncentrált.

Ahogy a sínek közt közeledtek a fiatalok, egyre inkább emelkedett, türemkedett ki zsvajuk a város hajnali piano zajából. Nem lehetett érteni, miről beszélgetnek, de mozdulataikból látszott, hogy a fáradságot egymás ugratásával, heccelésével próbálták elnyomni. Lökdösődtek, kikapták egymás kezéből az energiatalt, néhány lépést tettek a sínen, mint valami cirkuszi kötéláncos csoport, aztán vissza a talpfákra, az olajos kövekre. Ahogy egyre közelebb értek, a bakter már az arcokat is ki tudta venni. Mindhárman szép arcúak voltak. A középkorú férfi az utóbbi években sokat gondolt arra, hogy némelyik formásképpű tini egészen olyan, mint valami gyerekangyal. A közeledő alakok, mintha kissé spiccesek lettek volna, spiccesek az éjszaka megivott italoktól, spiccesek a hajnal első sugaraitól és spiccesek önmaguk fiatalágától, a bennük tomboló mirigyektől és hormonoktól.

Már nagyjából félúton voltak a távoli kanyar és az állomás épülete között, mikor a kanyarban feltűnt mögöttük a késve érkező tehervonat. Szokás szerint kürtölt egyet, felhívva magára a vasutasok, utasok, autósok, a madarak, kóbor kutyák, a hajléktalanok, az összes angyalok és szentek és végül az egész univerzum figyelmét. A hajnali tehervonat nem mindig szokott megállni az állomáson, sokszor át kell csak engedni, nincs sok tennivaló vele. Ilyenkor dübörögve átszalad az épületek között, hideg fém- és olajszagot húzva maga után. A mozdony már jócskán elhagyta a kanyart, de a tehervagonok végeláthatatlan sort alkottak, nem lehetett látni a szerelvény végét.

A hosszú tehervonat mindig nyomasztotta a baktert, nem tudta miért. Talán a vagonok monoton egymásutániságában látta a napok, hetek, évek monoton egymásutániságát, hidegségét, súlyát. Ilyenkor mintha saját életét látná közeledni. Általában, miközben elhaladt mellette a több száz méteres vagon sor, hogy könnyebb legyen, azt képzelte: minden egyes vagonba, ami elhalad mellette, képzeletben belehelyezheti a számára kellemetlen érzéseket, saját rossz érzéseit, félelmeit, szorongásait, aggályait. Így, mire az utolsó vagon is elhagyta az állomást, rendszerint egész jól érezte magát a borostás vasutas. Erre a közelgő jóézésre gondolt, pláne, hogy a megevett friss zsömle kellemes teltségérzetet árasztott el hasában. Szinte vidám volt.

Ha anyám megtudja, hogy két fiú kísért haza, teljesen ki lesz akadva, – mondta a lány, majd az óráját nézve – hajnal háromra otthon kellett volna lennem, erre itt van fél öt és még csak itt gyalogolunk. Mikor indul a

vonat?

Az érzékenyebb fiú sietett megnézni az óráját. Fél óra múlva – lépett közelebb bizalmasan a lányhoz.

Akkor húzzunk bele – szólta a másik, a bunkóbb fiú –, anyádat egyszer láttam mérgesen, tiszta gáz volt - ő szintén gyorsított a tempón, miközben kissé meglökte az óráját megnéző érzékeny fiút.

A lány észrevette a két fiú vetélkedését, tetszett neki. Pont azt szerette mindkettőben, ami miatt azok rivalizáltak: egyiket a vagánysága miatt, ami néha már a bunkóság határát súrolta, a másikat pedig a szolgálatra készsége, az érzékeny lelke miatt. Arra gondolt, valahogy egyet kellene gyúrni a kettőből. Valahogy úgy, hogy ha a bunkó fiúnak le lehetne szedni, vágni a fejét, akkor a régi helyére lehetne tenni az érzékeny fiú fejét. Utóbbival különben is közelebbi lelki kapcsolatban volt. A bunkó fiú, noha szép teste volt, a lány szerint térdtől lefelé elég bénán nézett ki, ott is lehetett volna alkalmazni egy cserét.

Na, mi van?! – kiáltott flegmán a pár lépésre lemaradt bunkó fiú. – Mi ez a csönd, csak nem elgondolkodtatok valamin? Vagy kibeszéltetek? Mit susmogtok ott elől suttyókáim?

Figyu, mondani akarok valamit – szólta közelebb hajolva a lány, meg kellett kissé húznia a lépteit, hogy utolérje az érzékeny fiút. Tudod, tök jól esett a múltkor, hogy megkérdezted, hogy vagyok, mikor anyám miatt két napig nem aludtam otthon. És nem az érdekelt, mint a többieket, hogy milyen bugyi van rajtam. – pirult bele saját félmosolyába a lány, mint aki kissé szégyelli ezt a váratlan őszinteséget.

Ha anyád megint kiakad rád, hogy olyan vagy, mint apád, nálam van még hely az ágyban, nálam aludhatsz, hehe! – szólta harsogva a bunkó fiú. Tudtátok, hogy, ha valakit elgázol egy vonat, abból nem sok marad? Az is csak, mint a szétfőtt csirkeaprólék – folytatta aztán.

Hülye, érzéketlen tuskó! – korholta le játékosan a lány.

Az érzékeny fiú, mint mindig a fáradtságtól, akkor is különös kérdéseken törte fejét. Például azon, hogy a madaraknak milyen értékrendjük lehet? – Szerintetek a madarak megkülönböztetnek olyat, hogy rossz és jó? – kérdezte a másik kettőt.

Füveztél? – kérdezett vissza a bunkó fiú.

Fenét, csak fáradt vagyok, de tényleg érdekelne ez – motyogta leszegett fejjel bandukolva, majd folytatta. – Nem voltatok még úgy, hogy a fáradtságtól mintha kitisztulna a fejetek? Az a része, ahol a világos kérdések merülnek fel.

Engem inkább egy fél pizza érdekelne, nem a madarak jósága. – mondta a bunkó fiú. Nem megyünk el vonattal Prágába a nyáron? – váltott aztán – Kint él a nagynéném, ismerem, mint a tenyerem.

A nagynénédet? – próbálkozott valami vagánysággal az érzékeny fiú, a

lány rámosolygott.

Nem, te ökör, hanem a várost. – vágott fel a bunkó fiú.

A lánynak imponált ez. – Prágáról már sokat olvastam, tők jó hely lehet, az a sok hangulatos utca az óvárosban, vagy a Károly-híd. Ne izélj már, kamu csak a prágai nagynéni igaz? – hitetlenkedett a lány.

Nem, nem dehogy is! – bizonygatta a bunkó fiú.

Tényleg, elmehetnénk, apámtól kérek majd lóvét, ő biztos nem sajnálná. – álmodozott a lány.

Az érzékeny fiú ezt kicsit magára vette, valami sértődésféle kezdte hatalmába keríteni. Benyúlt nadrágzsebébe, elővette MP3 lejátszóját. – Remélem, azért írsz majd a Prágátokból. – szólt, majd kissé lemaradt, bogozni kezdte a fülhallgató fekete kábelét, amit korábban csak úgy begyűrt a nadrágba.

Jajj, most mit kell megsértődni? – kérdezte a lány.

Hagyjad, csak játssza magát. – legyintett a bunkó fiú, majd a vasúti töltés túoldalára mutatott. – Odanézzetek! Galambok! He-he, a levegő patkányai!

– Azta, mennyi! – álmétkodott a lány, majd próbálta a közben már jócskán lemaradt érzékeny fiú figyelmét is felhívni a szokatlan mennyiségű égi szárnyasra. – Odass! Galambok!!! – kiáltott, de az érzékeny fiú már nem hallotta. A zenére koncentrált: az zsebében lévő apró lejátszóból divatos, ostoba gépzene szólt, a bugyuta dalszöveg arról szólt, hogy egy fiúnak nagyon hiányzik egy lány, akit mindennél jobban szeret, és voltak a dalban valami madarak is. Annyit látott, hogy a felröppenő galambokra mutat a 20-25 lépésnyire előtte gyalogló lány. A madarak lenyűgözték az érzékeny fiút is, mint úgy általában a természet dolgai. Ám most azt érezte, hogy mintha valami nyugtalanság irányítaná a galambfelhő mozdulatait.

A mozdonyvezető hosszan nézte a nem messze a robogó vonattól, különös alakzatban repülő madárrajt, arra gondolt, mintha a több tucat madár talán valamit üzeni akart volna, valami különös nyelven, amit a csapat röptével közöl, mintha egyetlen test lett volna a repülő raj, valamiféle kollektív tudat. Egészen megbabonázta. Nem tudta levenni szemét a jelenségről.

A bakter, mikor látta, mi készülődik a távolban, kirohant a sínek közé és ugrálva, két kézzel kalimpálva próbált jelezni az érzékeny fiúnak. Miután látta, hogy az nem vesz róla tudomást, ökölbe rándult mindkét keze a tehetetlen dühtől. Odarohant a szomszéd peronra érkező kalauzhoz, kikapta kezéből a sípot, majd őrült sípolásba kezdett, levette kabátját és azt a levegőben lengetve próbált jelezni. – Nézz már ide, te kurva kölyök! – ordította már könnyes szemmel, dagadó nyaki erekkel. Hiába. Még látta, ahogy a mozdony fellöki a fiút, de nem félre, hanem a sínekre, aztán eltűnik a szerelvény alatt. Csak sejteni tudta, mi lett a sorsa. A bakter kétségbeesetten

ordított az égre, egészen állati hangon. A hajnali utasok mind felé néztek: a peronra görnyedő, térdelve átkozódó ötvenes vasutasra. Legtöbben nem érezték meg azonnal, mi történt.

A mozdonyvezető már későn rántotta be a vészféket. Egyebet nem tehetett. Tudta, hogy a néhány méterre előtte a sínen bambuló kölyöknek, ha nem vette időben észre a közeledő tehervonatot, semmi esélye nem maradt. Eszébe jutott az is a fékezés pillanatában, hogy a teljes megálláshoz időre van szüksége a több száz tonnának. Ezek voltak életének leghosszabb másodpercei. Arra gondolt, az ő nyolcvankét kilós testsúlyával is hozzájárult a gázoláshoz és a lassú megálláshoz. Ez a tudat kellemetlen érzéseket keltett benne. Már, ha érvényesek ilyenkor az olyan fogalmak, mint kellemetlen. Inkább a borzalmas, vagy szörnyű, iszonyatos. A pillanatot, mikor tudatosult benne, mi történt, nem tudta szavakkal kifejezni. Sem akkor, sem később. Nagyon rossz érzelmi identitások futottak át rajta. Gyomra összeszorult, tenyere izzadni kezdett, lába remegett, rázta a hideg. Hányingere volt, mintha teste így akarna megszabadulni a már megtörtént, visszafordíthatatlan szörnyűségtől.

Az érzékeny fiú, miközben éppen a második refrént hallgatta a lejátzóból, arra gondolt, milyen jól el lehetett helyezni őt és a lányt ebben a buta slágerben, és még a madarak is mennyire stimmeltek, hogy pont akkor ért a galambraj a feje fölé, mikor a sláger is a madaraknál tartott a dalszövegben. Hogy milyen jó kis véletlen ez, meg kellene mondani a lánynak. Itt van nem mesze, előtte. Ekkor valami erősödő zajt, majd egy lökést érzett hátulról. Mintha saját sorsán löktek volna egyet. Egyáltalán nem volt ijesztő, csak kissé furcsa. Nagyon intenzíven azt érezte: jól van ez így. Bármi is történt vele. Éppen a felette elrepülő madarakra nézett. Érezte a madarakat, a reptüket, ahogy egyszerre mozdultak. Érezte, hogy a madarak nem tudják, mi az, hogy rossz. Csak azt: mi a jó. Ez békével töltötte el az érzékeny fiút. Már nem volt furcsa a lökés sem, ami hátulról jött az imént. Egyáltalán nem érezte idegennek vagy rémisztőnek a helyzetet. Az időt sem érezte, valahogy lelassultak a pillanatok. Lelassultak, aztán teljesen megálltak. Ám, mielőtt teljesen megállt volna az utolsó pillanat is, még azt érezte, húzza valami. Húzza a semmi. A semmi, ami jó. A semmi, amiben ott van: minden. Mikor az összeroncsolt, összekuszált testet kiszedték a szerelvény alól, meglepődtek a mentősök. A halott fiú arcán béke volt. Mosolygott halálában.

